

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Державної служби якості
освіти України

21.06.2024 № 01-10/194

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
початкової освіти «Східні мови»
(1-4 класи)

ВСТУП

Освітня програма початкової освіти «Східні мови» (1–4 класи) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (зі змінами).

Освітня програма початкової освіти «Східні мови» (1–4 класи) (далі – освітня програма) є основним документом, що забезпечує досягнення учнями визначених Державним стандартом вимог до обов'язкових результатів навчання учнів.

У Київській гімназії східних мов №1 відповідно до Статуту гімназії предметом поглибленого вивчення є одна із східних мов (китайська, японська, корейська, арабська, турецька, перська (фарсі), гінді). Другою іноземною мовою, що вивчається з першого класу, є англійська.

Індивідуальна освітня траєкторія учнів формується шляхом визначення власних освітніх цілей та реалізується через індивідуальні заняття та індивідуальні консультації.

Мета і завдання освітньої програми

Мета і завдання освітньої програми ґрунтуються на меті початкової освіти: всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості.

В освітній програмі окреслено рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Пріоритетним завданням освітньої програми є полікультурне навчання підростаючого покоління на засадах толерантності і загальнолюдських цінностей, а також формування в учнів активної життєвої позиції, громадської ініціативи, патріотизму. Метою полікультурного навчання і виховання є:

- формування особистості, здатної усвідомити свою соціокультурну приналежність;
- оволодіння знаннями про мовну та культурну багатоманітність свого середовища;
- шанобливе ставлення до представників інших культур та визнання їхнього права на своєрідність та неповторність;
- формування і розвиток практичних вмінь ефективної співпраці з представниками інших культур.

Освітня програма містить:

- 1) вступ;
- 2) вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою або продовжити навчання за цією програмою, якщо вони навчалися за іншою освітньою програмою;
- 3) загальний обсяг навчального навантаження;
- 4) навчальний план (навчальні плани) з розподілом годин між освітніми галузями/предметами/інтегрованими курсами за роками навчання та циклами;
- 5) перелік навчальних програм;
- 6) опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій для використання під час впровадження освітньої програми;
- 7) опис видів/форм оцінювання та його інструментарію.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових компетентностей і наскрізних умінь;
- логічної послідовності і достатності засвоєння здобувачами освіти ключових компетентностей;

- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

- 1) вільне володіння державною мовою;
- 2) здатність спілкуватися українською, англійською, східними мовами;
- 3) математична компетентність;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- 5) інноваційність;
- 6) екологічна компетентність;
- 7) інформаційно-комунікаційна компетентність;
- 8) навчання протягом життя;
- 9) громадянські та соціальні компетентності
- 10) культурна компетентність;
- 11) підприємливість та фінансова грамотність.

Наскрізними є такі вміння:

- читати з розумінням;
- висловлювати власну думку в усній і письмовій формі;
- критично і системно мислити;
- логічно обґрунтовувати позицію;
- виявляти ініціативу;
- конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики;
- приймати рішення;
- розв'язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими.

Щоб набувати компетентностей, учні навчаються за діяльнісним підходом. Відповідно до концепції НУШ освітньою програмою передбачено інтегроване та проєктне навчання. Це сприяє тому, що учні отримують цілісне уявлення про світ, адже вивчають явища з точки зору різних наук та вчать вирішувати реальні проблеми за допомогою знань з різних предметів.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації освітньої програми використовуються внутрішньопродметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та перенесенню умінь у нові ситуації.

Перелік та пропонований зміст освітніх галузей.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- «Мовно-літературна»,
- «Іншомовна»,
- «Математична»,
- «Природничка»,
- «Соціальна і здоров'язбережувальна»,
- «Громадянська та історична»,
- «Технологічна»,
- «Інформатична»,
- «Мистецька»,
- «Фізкультурна».

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у 1 класі через інтегрований курс «Українська мова» (навчання грамоти), у 2 класі через предмети «Українська мова», «Читання», у 3–4 класах через предмети «Українська мова», «Літературне читання».

Освітня галузь «Іншомовна» реалізується через окремі предмети «Східна мова» (китайська, японська, корейська, перська (фарсі), гінді), арабська, турецька та «Англійська мова».

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через інтегрований курс «Мистецтво». Одна година перерозподіляється на вивчення предмета «Східна мова».

Освітня галузь «Математика» реалізується через предмет «Математика».

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» реалізуються інтегрованим предметом «Я досліджую світ».

Освітня галузь «Технології» у навчальному плані реалізується через предмет «Дизайн і технології».

Освітня галузь «Інформатична» у навчальному плані 2–4 класів реалізується через предмет «Інформатика».

Освітня галузь «Фізкультурна» у навчальному плані реалізується через навчальний предмет «Фізична культура». Частина навчального навантаження з фізичної культури (1 година на тиждень) використовується на вивчення окремого навчального предмету «Хореографія», що забезпечує рухову активність здобувачів освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти за освітньою програмою або продовжити навчання за цією програмою

До 1–4 класу зараховуються діти відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №367 від 16.04.2018.

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за

бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 31 грудня поточного року.

Навчання за освітньою програмою можуть продовжувати учні, які на момент зарахування (переведення) до 2,3,4 класу досягли очікуваних результатів навчання, визначених навчальними програмами. У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Загальний обсяг навчального навантаження

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Мовно-літературна	245	245	245	245
Іншомовна	140	175	175	175
Математична	140	140	175	175
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	105	105	105	105
Технологічна	35	35	35	35
Мистецька	35	35	35	35
Інформатична		35	35	35
Фізична культура	105	105	105	105
Усього	805	875	910	910
Загальнорічна кількість Навчальних годин, що фінансуються з бюджету	3220	3500	3640	3640
Гранично допустиме річне навантаження учнів	700	770	805	805

**Навчальний план з розподілом годин між освітніми
галузями/предметами/інтегрованими курсами за роками навчання**

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	Кількість годин на тиждень у класах	Кількість годин на тиждень у класах	Кількість годин на тиждень у класах
	Класи	1	2	3	4
<i>Інваріантний складник</i>					
Мовно-літературна	Українська мова, читання	7	7	7	7
Іншомовна	Іноземна мова (Східні мови)	2	3	3	3
	Іноземна мова (Англійська)	2	2	2	2
Математична	Математика	4	4	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язберезувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн і технології	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика		1	1	1
Мистецька	Мистецтво	1	1	1	1
Фізкультурна	Фізична культура	2	2	2	2
	Хореографія	1	1	1	1
Усього		22+1	24+1	25+1	25+1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження здобувача освіти		20	22	23	23
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	25	26	26

Години, передбачені для «Фізичної культури», «Хореографії» не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження здобувачів освіти.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи,

забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 №128.

При визначенні гранично допустимого навантаження здобувачів освіти враховані санітарно-гігієнічні норми, визначені в Санітарному регламенті для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України 25.09.2020 р. № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 10.11.2020 р. за № 1111/35394: нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35 хвилин, у 2–4-х класах – 40 хвилин.

Навчальний план зорієнтований на роботу за 5-денним навчальним тижнем.

Перелік навчальних програм

Клас	Навчальна програма	Дата отримання грифа
1-4	Навчальна програма з китайської мови	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)
1-4	Навчальна програма з японської мови	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)
1-4	Навчальна програма з корейської мови	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)
1-4	Навчальна програма з арабської мови	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)
1-4	Навчальна програма з перської мови	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)
1-4	Навчальна програма з турецької мови	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)
1-4	Навчальна програма з мови гінді	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)
1-4	Навчальна програма «Хореографія» Шембарьов В.С., Діденко Л.Г.	Протокол експертної комісії з іноземних мов від 18.06.2024 р. №6 (зареєстровано в Каталозі надання грифів за №2.0137-2024)

Здобувачі освіти 1–4 класів забезпечені підручниками, педагоги у своїй роботі використовують навчальні програми, підручники і навчально-методичні посібники, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», а також затверджені Інститутом модернізації змісту освіти МОН України.

Форми організації освітнього процесу та педагогічні технології

Освітній процес за освітньою програмою здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку учнів, їхніх освітніх потреб.

Форми здобуття освіти:

- інституційна (очне навчання, дистанційне навчання, змішане навчання).
- індивідуальна (екстернат, сімейна (домашня), педагогічний патронаж).

Досягнення очікуваних результатів навчання забезпечується використанням інтерактивних форм і методів навчання – дослідницьких, інформаційних, мистецьких проєктів, сюжетно-рольових ігор, інсценізацій, моделювання, ситуаційних вправ, екскурсій тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також освітньою програмою передбачено такі форми організації освітнього процесу як екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-спектаклі, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки, відео уроки тощо.

Педагогічні працівники мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах

окремих предметів. Педагогічні працівники та учні повинні дотримуватись академічної доброчесності.

Дистанційне навчання може бути організоване за допомогою поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Meet, Instagram, Google, Hangouts тощо; заздалегідь записаних відеоуроків, підкастів, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; використання безкоштовних веб-серверів та платформ, наприклад «На урок», «Prometheus», відеоуроки на You Tube, уроки «Всеукраїнської школа онлайн», Google, Classroom, Moodle, Microsoft Teams тощо. Основними формами онлайн-комунікації є відеоконференції, форуми, чати, блоги, анкетування, електронна пошта тощо.

Освітньою програмою передбачено використання ігрових технологій, технологій особисто зорієнтованого навчання, проектної технології навчання, технологій інтегрованого навчання, парно-групові технологій, інформаційно-комунікативних технологій.

Види, форми оцінювання та його інструментарій

Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання.

У 1–4 класах здійснюється підсумкове оцінювання результатів навчання шляхом формувального оцінювання. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі/ учениці в кінці навчального року. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями очікуваних результатів навчання, передбачених навчальними програмами. Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання. Формулюються об'єктивні і зрозумілі для здобувачів освіти навчальні цілі на певний період (заняття, тиждень, період відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення

подальших кроків для покращення результатів навчання. Коригування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Формувальне оцінювання здійснюється через:

- спостереження вчителя за навчальною та іншою діяльністю учнів;
- аналіз портфоліо учнівських робіт;
- самооцінювання та взаємооцінювання результатів діяльності учнів;
- оцінювання особистісного розвитку та соціалізації учнів їхніми батьками;
- прийоми зворотного зв'язку щодо сприйняття та розуміння учнями навчального матеріалу.

Підсумковому оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента навчального плану. Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня/учениці. Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюються із застосуванням таких основних форм:

- усної (шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);
- письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами тощо);
- цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);
- практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Результати навчання учнів визначаються за:

- сформованістю пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);
- сформованістю знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових компетентностей;
- володінням розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальною активністю;
- мірою самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- сформованістю вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези.

Види інструментів оцінювання:

- закриті запитання;
- відкриті запитання;
- інтерв'ю;
- рольові, інтерактивні ігри і моделювання;
- спостереження;
- презентації, проекти.

Критерії оцінювання

Оцінювання зорієнтоване на визначені Державним стандартом ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація, в тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій ;
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;

- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.